

Poddziałanie 8.1.3. Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie elementarnym realizowane przez ZIT Zielona Góra.

Poddziałanie 8.2.3. Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych - ZIT Zielona Góra.

Interwencja w ramach PI 10i powinna mieć wymiar terytorialny, ponieważ będzie dotyczyć podniesienia i ustalenia standardów edukacyjnych na całym obszarze funkcjonalnym. Wspólne projekty przyspieszą przekazywanie dobrych wzorów w działaniach pomiędzy JST.

Działanie jest nakierowane na cały obszar edukacji, poczynając od edukacji przedszkolnej do ponadgimnazjalnej. W Diagnostyce zdefiniowane zostały główne problemy w sferze edukacji.

Na poziomie przedszkolnym jest to zbyt mały odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli, w edukacji szkolnej - duże zróżnicowanie poziomu jakościowego nauczania, w tym dostępu do zajęć pozalekcyjnych na obszarze MOF ZG. Diagnostyka obszaru funkcjonalnego wskazuje na zróżnicowanie obszaru funkcjonalnego pod względem dostępności edukacji przedszkolnej, dostępności i jakości nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych pomiędzy gminami wchodzącymi w jego skład. Najpoważniejsze różnice są pomiędzy rdzeniem MOF ZG a terenami wiejskimi. Dotyczy to zróżnicowania poziomu nauczania, które uwidoczniło się podczas analizy wyników egzaminów na wszystkich poziomach edukacji. Z tymi zjawiskami wiążą się braki w infrastrukturze edukacyjnej, niewystarczający poziom wyposażenia placówek edukacyjnych, nierównomierność dostępu do wysokiej jakości zajęć pozalekcyjnych.

Celem działania na poziomie edukacji przedszkolnej i szkolnej jest poprawa dostępności, zwiększenie liczby miejsc w tych placówkach i podniesienie kompetencji uczęszczających tam dzieci. W zakresie edukacji szkolnej, obejmującej w ramach interwencji ZIT szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne, głównym celem jest podniesienie kompetencji kluczowych, kształtowanie właściwych postaw i umiejętności potrzebnych do odnalezienia się w przyszłości na rynku pracy.

Niezwykle ważne jest zatem podjęcie działań zmierzających do wyrównywania i stałego podnoszenia poziomu kształcenia już na etapie szkoły podstawowej, gimnazjum i nauczania ponadgimnazjalnego.

Niezbędne jest upowszechnienie dostępu do wysokiej jakości ofert zajęć pozalekcyjnych i uzupełniających.

Szansą na podniesienie poziomu edukacji jest wykorzystanie istniejącego i tworzonego potencjału. Zbyt mały jest zakres współdziałania wyższych uczelni ze szkołami. Nauki przyrodnicze i ścisłe powinny być popularyzowane i należy umożliwiać młodzieży zainteresowanej poszerzaniem wiedzy w tym zakresie. Ważnym celem jest w tym przypadku również zwiększenie zainteresowania kontynuowaniem nauki na kierunkach studiów wymagających wiedzy w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych oraz podniesienie poziomu wiedzy młodzieży rozpoczynającej studia.

Tworzone w Zielonej Górze Centrum Nauki Keplera składające się z nowoczesnego Centrum Przyrodniczego i Planetarium Wenus powinno stać się ośrodkami silnie oddziałyującymi na obszar funkcjonalny. Warunkiem jest rozwinięcie bardzo szerokiej współpracy ze wszystkimi placówkami edukacyjnymi na terenie MOF ZG.

Źródła finansowania	Środki EFS przekazane do ZIT z Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. Alokacja: Dz.8.1.3. – 700 000,00 euro, Dz. 8.2.3. – 5 286 517,00 euro.
Priorytet inwestycyjny	10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Rodzaje projektów	W ramach alokacji ZIT: W edukacji przedszkolnej: I. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych OWP . II. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności. III. Rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów a) zajęcia specjalistyczne, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532): korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym; b) zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty; c) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna, d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne. IV. Wydłużenie godzin pracy OWP. V. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego, do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z

dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych:

- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne);
- b) szkolenia kaskadowe, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;
- c) studia podyplomowe;
- d) budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi.

VI. Kształtowanie i rozwijanie u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, ICT, językowych) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej)

- Wymagana jest realizacja I i/lub II typu projektu. Typy projektów III-V mogą występować jedynie jako uzupełnienie działań określonych w typach I i/lub II. Typ VI może występować wyłącznie jako odrębny typ projektu.

W edukacji szkolnej:

I. Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) poprzez:

- a) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej),
- b) kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).

II. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu poprzez realizację przynajmniej dwóch z następujących elementów :

- a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki,
- b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu,

	c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki. III. Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego poprzez: a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty. IV. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych poprzez: a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej, b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego, c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń, d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy poprzez naukę programowania.
	Dla poddziałania 8.1.3.: - jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - organizacje pozarządowe,

Główni Beneficjenci	- przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, - osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, - podmioty ekonomii społecznej, - szkoły, przedszkola i placówki (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty) i ich organy prowadzące. Dla poddziałania 8.2.3.: - jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, - jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, - samorządowe instytucje kultury, - organizacje pozarządowe, - przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, - osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, instytucje rynku pracy, - podmioty ekonomii społecznej, - szkoły i placówki (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty) i ich organy prowadzące.
Wskaźniki RPO	Dla Poddziałania 8.1.3: Wskaźniki produktu: - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.]; - Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [osoby]; - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby]; Wskaźnik rezultatu: - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby]; Dla Poddziałania 8.2.3: Wskaźniki produktu: - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (osoby); - Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby]; - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby]; Wskaźniki rezultatu: - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po

	opuszczeniu programu [osoby]; - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby].
Poziom dofinansowania (max)	Działanie 8.1.3. – 85%, Działanie 8.2.3. – 95%.
Termin realizacji	2014- 2022
Pomoc publiczna	Zgodnie z zasadami przyjętymi dla RPO-Lubuskie 2020.
Tryb naboru	W ramach alokacji ZIT: Procedura konkursowa. W ramach alokacji RPO: Procedura konkursowa.

Działanie 5. Lepszy dostęp do wysokiej jakości kształcenia zawodowego.

Priorytet RPO-L2020 PI 10iv: lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Działania w ramach priorytetu 10iv zostały ujęte w dokumencie Strategia ZIT, ale ze względu na ich ograniczony zasięg na terenie MOF ZG nie będą realizowane w ramach instrumentu ZIT, lecz w otwartych procedurach RPO.

Beneficjenci z obszaru MOF ZG będą uczestniczyć w projekcie systemowym przygotowywanym dla wszystkich szkół zawodowych.

Spośród problemów związanych ze sferą edukacji do rozwiązania w ramach narzędzia ZIT wybrano działanie w ramach PI 10i.

Dostęp do wysokiej jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego dostosowanego do oczekiwań rynku jest jednym z najpoważniejszych wyzwań związanych z kreowaniem kształtu edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym. Należy zapewnić możliwość elastycznego dostosowywania się do zmian na rynku pracy. W przypadku wielu zawodów, takich jak technik ekonomista, technik informatyk, technik budownictwa, technik administracji, technik logistyk, technik mechanik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, a także sprzedawca, kucharz małej gastronomii, fryzjer, murarz, ślusarz i cukiernik bezrobocie absolwentów jest największe, a jednocześnie na tych kierunkach kształciło się najwięcej uczniów. Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego powinny być przeznaczone zarówno na podnoszenie poziomu nauczania, jak i na tworzenie bardziej urozmaiconej i pozwalającej na dostosowanie do zmian gospodarczych oferty edukacyjnej. W tym kontekście należy zwrócić również uwagę na współdziałania szkół zawodowych z przedsiębiorcami w ramach systemów praktyk i staży. Korzystnym rozwiązaniem może być również przygotowywanie absolwentów do prowadzenia przez nich własnej działalności gospodarczej.

Źródła finansowania	Środki EFS w ramach alokacji podstawowej Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.

Priorytet inwestycyjny	Priorytet RPO-L2020 10iv EFS,: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowana w ścisłej współpracy z pracodawcami.
Rodzaje projektów	Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym,
Beneficjenci	- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe, – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – ochotnicze hufce pracy i ich jednostki organizacyjne, – inne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, – szkoły resortowe (w tym szkoły artystyczne).
Wskaźniki RPO	Wskaźnik produktu: - Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.]; Wskaźnik rezultatu: - Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS [szt.];
Poziom dofinansowania (max)	85%
Termin realizacji	2014- 2022
Pomoc publiczna	Zgodnie z zasadami przyjętymi dla RPO-Lubuskie 2020.
Tryb naboru	Beneficjenci z obszaru MOF ZG będą ubiegać się o udział w projekcie systemowym.

Działanie 6. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu na obszarze MOF ZG.

Priorytet inwestycyjny 9i RPO-L2020: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO Lubuskie 2020:

Poddziałanie 7.4.2. Aktywne włączenie w ramach podmiotów integracji społecznej realizowanie przez ZIT ZG.

Działania w ramach priorytetu 9i. wymagają zastosowania narzędzia ZIT ze względu na potrzebę zintegrowania w obszarze funkcjonalnym działań związanych z zapobieganiem i redukcją sfer

wykluczenia społecznego z rewitalizacją fizyczną oraz innych działań wiążących się z oddziaływaniem w kierunkach, które pozwolą na włączenie społeczne różnych grup społecznych. Dotyczy działań w priorytetach 10i, 9b.

Diagnoza obszaru funkcjonalnego wskazuje na zróżnicowane przyczyny wykluczenia społecznego. Jedną z nich jest niski poziom wykształcenia oraz zamieszkiwanie na wsi i jest to zagrożenie występujące na obszarze funkcjonalnym. Wiąże się z tym bezrobocie i ubóstwo, które należą do głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. W większym stopniu niż wcześniej uwidaczniają się inne przyczyny wykluczenia społecznego, takie jak: alkoholizm, bezdomność, narkomania. Zróżnicowanie przyczyn wykluczenia wymaga dobrania odpowiednich instrumentów wspierających, jednak jednym z głównych pozostaje wprowadzenie na ścieżkę edukacji i aktywności zawodowej.

Oznacza to również, że w ramach działania podejmowane powinny być projekty zintegrowane i dostosowane do potrzeb konkretnych środowisk, również uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych.

Należy zapewnić integrację zadań w ramach działania z tymi, które będą podejmowane w Działaniach 1 i 3. Synergia tych działań powinna w istotny sposób przyczynić się do zwiększenia skuteczności interwencji w ramach celu.

Źródła finansowania	Środki EFS przekazane do ZIT z Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 (5 500 000,00 euro).
Priorytet inwestycyjny	9i: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.
Rodzaje projektów	W ramach alokacji ZIT: I. Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej. II. Wsparcie dla działalności podmiotów integracji społecznej tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), przyczyniające się do zwiększenia miejsc w tych placówkach. Bezpośredni udział beneficjentów w procedurach konkursowych RPO.
Główni Beneficjenci	- jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, - organizacje pozarządowe, - podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się

	aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej).
Wskaźniki RPO	Wskaźnik produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]; - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) [osoby]; Wskaźnik rezultatu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby]; - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby]; - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby];
Poziom dofinansowania (max)	95%
Termin realizacji	2014- 2022
Pomoc publiczna	Zgodnie z zasadami przyjętymi dla RPO-Lubuskie 2020.
Tryb naboru	W ramach alokacji ZIT: Procedura konkursowa. W ramach alokacji RPO: Procedura konkursowa.

Cel 4

Rozwój sektora MŚP i innowacyjność motorami wzrostu gospodarczego obszaru funkcjonalnego.

MOF ZG charakteryzuje się dość wysokim poziomem przedsiębiorczości. Od 2009 r. w każdej z gmin wchodzących w jego skład zwiększyła się ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Są to jednak w większości podmioty zatrudniające do dziewięciu pracowników. Wśród działających przedsiębiorstw dominują powiązane z sektorem usługowo-handlowym. Odsetek firm prowadzących działalność produkcyjną jest relatywnie niewielki. Przekłada się to na potencjał innowacyjności MOF ZG. Podobnie jak cały region lubuski, pod względem nakładów na innowacyjność MOF ZG daleko odbiega od standardów nie tylko europejskich. Bardzo niekorzystnie wypada również porównanie z sąsiadującymi regionami Polski Zachodniej, w których nakłady na innowacyjność są czterokrotnie wyższe. Dotyczy to także liczby zgłaszanych patentów i niskiego wskaźnika zatrudnienia w jednostkach B+R. Nieliczne przedsiębiorstwa o znaczącym potencjale innowacyjnym znajdują się w Zielonej Górze.

W ostatnich latach rozpoczęte zostały działania mające na celu wsparcie pozytywnych zmian w tym zakresie. Dzięki współpracy gmin i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego z Uniwersytetem Zielonogórskim powstał Lubuski Park Przemysłowo-Technologiczny. Rozwija się

143

podstawowa baza naukowo-badawcza UZ i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie. Obydwie uczelnie intensyfikują swoje działania nakierowane na współpracę z przedsiębiorcami. Na terenie MOF ZG działają ważne instytucje wspierania biznesu – Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz działający w jej strukturach Lubuski Fundusz Pożyczkowy, Lubuski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej (OPZL). Najważniejszymi działaniami w kolejnych latach będzie: dobre wykorzystanie potencjału dla podniesienia poziomu innowacyjności obszaru funkcjonalnego oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorstw poprzez rozwijanie instytucji wspierania biznesu oddziałujących na wszystkie gminy wchodzące w skład MOF ZG. Należy również zwrócić uwagę na tworzenie programów promocji przedsiębiorczości oraz dalszą rozbudowę stref gospodarczych i przygotowanie terenów inwestycyjnych, szczególnie zwracając uwagę na potrzeby sektora MŚP. Projekty mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.

Działanie 1. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości.

Priorytet inwestycyjny 3a RPO-L2020: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.

Umieszczenie priorytetu w Strategii ZIT jest potwierdzeniem jego znaczenia dla MOF ZG, jednak interwencja przewidywana w tym priorytecie ze strony samorządów ma charakter bardzo ograniczony i nie znalazła się w instrumencie ZIT. Gminy obszaru MOF ZG będą uczestniczyć bezpośrednio w procedurach konkursowych RPO-Lubuskie 2020.

Diagnoza obszaru funkcjonalnego pokazała, że mieszkańcy tego terenu wykazują się widoczną aktywnością w sferze gospodarczej i coraz częściej są zainteresowani zakładaniem własnych firm. Wykorzystanie tego potencjału dla wsparcia gospodarki całego obszaru funkcjonalnego jest ważnym zadaniem Strategii ZIT.

Oparciem dla tworzenia systemu wspierania nowych przedsiębiorców mogą być istniejące i rozwijane inkubatory przedsiębiorczości – Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz inkubator na terenie Lubuskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego. Możliwości wspierania firm przez istniejące inkubatory są wyczerpane. Brakuje powierzchni potrzebnych nowym przedsiębiorstwom. Podstawowym kierunkiem działania będzie tworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości obejmujących swoim oddziaływaniem również tereny wiejskie, m.in. w gminach Świdnica i Czerwieńsk oraz poszerzanie dostępu przedsiębiorców do uzbrojonych terenów inwestycyjnych. W odniesieniu do terenów inwestycyjnych szczególną uwagę należy zwrócić na wykorzystywanie terenów zdegradowanych, obszarów typu brownfield i nieużytków oraz dobre ich powiązanie z istniejącymi sieciami komunikacyjnymi (drogowymi, kolejowymi i wodnymi). Projekty mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany.

Źródła finansowania	Środki EFRR przekazane do ZIT z Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. (alokacja 985 425 Euro). Środki EFRR w ramach alokacji podstawowej Regionalnego Programu Operacyjnego-Lubuskie 2020.
Priorytet inwestycyjny	Priorytet inwestycyjny 3a RPO-L2020: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.
Rodzaje projektów	Kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje.
Wskaźniki RPO	Wskaźnik produktu: - Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]; Wskaźnik rezultatu: - Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.];
Uprawnieni Beneficjenci	Instytucje otoczenia biznesu (IOB) ¹⁷ , partnerstwa/zrzeszenia MŚP, uczelnie/szkoły wyższe oraz ich spółki celowe, jednostki badawczo-rozwojowe, jednostki naukowe, jednostki samorządu terytorialnego (JST), ich związki i stowarzyszenia.
Poziom dofinansowania (max)	85%
Termin realizacji	2014- 2022
Pomoc publiczna	Zgodnie z zasadami przyjętymi dla RPO-Lubuskie 2020.
Tryb naboru	Procedura konkursowa.

Działanie 2. Rozwój innowacyjności motorem wzrostu MOF ZG.

Priorytet inwestycyjny 1b RPO-L2020: promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, (...) oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.

Umieszczenie priorytetu w Strategii ZIT jest potwierdzeniem jego znaczenia dla MOF ZG, jednak interwencja przewidywana w tym priorytecie ze strony samorządów ma charakter bardzo

ograniczony i nie znalazła się w instrumencie ZIT. Beneficjenci będą uczestniczyć bezpośrednio w procedurach konkursowych RPO Lubuskie 2020. Podstawową rolę, jaką samorządy będą spełniać w tym działaniu jest wsparcie potencjalnych beneficjentów, szczególnie kluczowych dla sektora B+R wyższych uczelni – Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie. Wsparcie powinno kierować się w stronę najlepszego wykorzystania nowoczesnej bazy laboratoryjnej uczelni i parku Technologicznego oraz rozwijania partnerstw uczelni i przedsiębiorców.

Podejmowanie działań na rzecz wzrostu gospodarki innowacyjnej jest jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych. W ostatnich latach na terenie MOF ZG rozpoczęte zostały zadania, w wyniku których powstają znaczące ośrodki mające na celu tworzenie i transfer innowacji do biznesu. Tworzy się znacząca baza materialna na terenie Lubuskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz PWSZ w Sulechowie. Istniejący potencjał dwu wyższych uczelni jest jednak w tym zakresie dotychczas słabo wykorzystywany. Głównym kierunkiem powinno być dalsze wzmocnienie i najlepsze wykorzystanie tego potencjału. Szczególną uwagę należy zwrócić na wspieranie badań technologicznych i utworzenie silnych i trwałych związków pomiędzy sektorem B+R a przedsiębiorcami.

Pomimo relatywnie małej ilości dużych firm zdolnych do kreowania innowacji wart jest zauważenia potencjał przedsiębiorstw małych i średnich, szczególnie tych, które działają w sektorze usług informatycznych.

Źródła finansowania	Środki EFRR w ramach alokacji podstawowej Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.
Priorytet inwestycyjny	Priorytet inwestycyjny 1b RPO-L2020: promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, (...) oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.
Rodzaje projektów	Wspieranie inkubowania przedsiębiorczości
Wskaźniki RPO	Wskaźnik produktu: - Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI 26) [szt.];
Uprawnieni Beneficjenci	Przedsiębiorcy, instytucje świadczące usługi w zakresie B+R, partnerstwo przedsiębiorstw i uczelni wyższych oraz ich spółek celowych, partnerstwo przedsiębiorstw i instytucji świadczących usługi w zakresie B+R.
Poziom dofinansowania (max)	85%
Termin realizacji	2014- 2022
Pomoc publiczna	Zgodnie z zasadami przyjętymi dla RPO-Lubuskie 2020.

Tryb naboru	Procedura konkursowa.

VI. ZGODNOŚĆ STRATEGII ZIT Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia ZIT miejskiego obszaru funkcjonalnego Zielonej Góry wpisuje się w priorytety i cele najważniejszych unijnych, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych. Do dokumentów tych należą przede wszystkim:

- na poziomie europejskim – Strategia Europa 2020;
- na poziomie krajowym – Strategia Rozwoju Kraju 2020, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- na poziomie regionalnym – Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

VI.1. Strategia Europa 2020

Przyjęta w 2010 roku Strategia Europa 2020 określa trzy priorytety strategiczne Unii Europejskiej: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony i rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Realizacji priorytetów i celów służyć ma siedem projektów przewodnich (flagowych), które wymagają działań zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym.

Strategia ZIT MOF ZG wpisuje się w priorytety, cele i projekty przewodnie Strategii Europa 2020, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 33. Spójność Strategii ZIT ZG ze strategią Europa 2020

Cel Strategii ZIT	Strategia Europa 2020		
	Priorytet	Cel	Projekty flagowe
1. Wysoki poziom wewnętrznej integracji MOF i wsparcie powiązań interregionalnych.	Rzeczywisty rozwój zrównoważony	3. Ograniczenie emisji CO ₂ o 20%, wzrost efektywności energetycznej o 20%	„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
	Rzeczywisty rozwój inteligentny		„Europejska agenda cyfrowa”
2. Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych.	Rzeczywisty rozwój zrównoważony	3. Wzrost efektywności energetycznej o 20%	„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”

3. Poprawa społecznej spójności MOF ZG.	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu	1. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75% 4. Liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie 5. Liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.	„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” „Młodzież w drodze” „Europejski program walki z ubóstwem”
4. Rozwój sektora MŚP i innowacyjności motorami wzrostu gospodarczego obszaru funkcjonalnego.	Rozwój inteligentny	1. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75% 2. Na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii	„Unia innowacji” „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”

VI.2. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Jest to najważniejsza dla Polski strategia średniookresowa, obejmująca podobnie jak Strategia ZIT MOF ZG horyzont czasowy do 2020 roku. Została przyjęta przez rząd w 2012 roku. Stanowi główne odniesienie strategiczne dla programowania w Polsce Polityki Spójności 2014-2020. SRK jest uszczegółowiona przez dziewięć strategii zintegrowanych (sektorowych), odnoszących się do poszczególnych dziedzin rozwoju społeczno-gospodarczego.

Strategia ZIT MOF ZG jest w pełni spójna ze Strategią Rozwoju Kraju 2020, co szczegółowo obrazuje tabela 34.

Tabela 34. Spójność Strategii ZIT ze SRK, KSRR i KPZK

Cel Strategii ZIT	Cele i kierunki działań dokumentów krajowych		
	SRK 2020	KSRR 2010-2020	KPZK 2030
1. Wysoki poziom wewnętrznej integracji MOF i wsparcie powiązań interregionalnych.	I.1.3. Wprowadzenie jednolitych zasad e-gov w administracji (e-administracja) II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich	1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów	1.3. Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego 3.3. Poprawa dostępności teleinformatycznej
2. Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej II.6.4. Poprawa stanu środowiska III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich	1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego	1.1. Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich 4.5. Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów 4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby
3. Poprawa społecznej spójności MOF ZG.	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich	1.2.4. Efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej 1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze	1.3. Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast

4. Rozwój sektora MŚP i innowacyjności motorami wzrostu gospodarczego obszaru funkcjonalnego.	II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich	1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych 1.3.4. Wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB)	1.1. Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich

VI.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie ma szczególne znaczenie dla programowania rozwoju na poziomie regionalnym i lokalnym. Przyjęta została przez Radę Ministrów w lipcu 2010 roku jako pierwszy dokument w pełni wpisujący się w nowy paradygmat unijnej polityki rozwoju, zakładający wzmocnienie jej wymiaru terytorialnego. Motorami rozwoju mają być przede wszystkim miasta wojewódzkie, które są najważniejszymi obszarami strategicznej interwencji państwa. Do tych miast zaliczają się obie stolice województwa lubuskiego – Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski.

Trzy główne cele wyznaczone w KSRR to:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”).
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych („spójność”).
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Priorytety Strategii ZIT ZG wpisują się w wybrane cele KSRR (por. tabela 34).

VI.4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

KPZK, przyjęta przez rząd w grudniu 2011 roku, to najważniejszy krajowy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego.

Dokument definiuje sześć celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Celem 1 jest: *Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.*

Pozostałe cele KPZK odnoszą się m. in. do spójności wewnętrznej, dostępności, środowiska, bezpieczeństwa energetycznego i ładu przestrzennego. W tabeli 34 pokazano spójność priorytetów ZIT z celami KPZK.

VI.5. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Strategia została przyjęta przez Sejmik Województwa Lubuskiego w listopadzie 2012 roku. Zgodnie z wymogami KSRR, dokument wyróżnia obszary strategicznej interwencji, w tym miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne (Zielona Góra i Gorzów Wlkp.). SRWL formułuje cztery cele strategiczne, które są uszczegółowione przez cele operacyjne. W kontekście ZIT bardzo istotne jest to, że jednym z celów operacyjnych jest cel 1.4. *Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich*. Wprost odnosi się on do obszarów funkcjonalnych Zielonej Góry i Gorzowa Wielkopolskiego. Priorytety Strategii ZIT MOF ZG wpisują się w kierunki interwencji tego celu, jak i wybranych innych celów operacyjnych.

Tabela 35. Spójność Strategii ZIT ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Cel Strategii ZIT	Cele SRWL 2020	
	Cel strategiczny	Cel operacyjny
1. Wysoki poziom wewnętrznej integracji MOF i wsparcie powiązań interregionalnych.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna. 2. Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna	1.4. Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich 2.1. Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury 2.2. Usprawnienie systemu transportu publicznego 2.3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
2. Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna 3. Społeczna i terytorialna spójność regionu	1.4. Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich 1.6. Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska 1.7. Rozwój potencjału turystycznego województwa 3.3. Zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej i sportowej
3. Poprawa społecznej spójności MOF ZG.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna 3. Społeczna i terytorialna spójność regionu	1.4. Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich 3.1. Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych 3.4. Promocja włączenia zawodowego i społecznego 4.3. Wzmocnienie potencjału kapitału społecznego oraz kształtowanie tożsamości regionalnej
4. Rozwój sektora MŚP i innowacyjności motorami wzrostu gospodarczego obszaru funkcjonalnego.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna	1.1. Rozwój sektora B+R oraz usprawnienie mechanizmów transferu innowacji 1.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej 1.4. Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich

VI.6. Inne dokumenty strategiczne

Poza opisanymi wyżej pięcioma najważniejszymi dokumentami planistycznymi, Strategia ZIT MOF ZG wykazuje znaczną spójność z innymi dokumentami planistycznymi na różnych poziomach.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” zawiera cele rozwojowe Polski w perspektywie długookresowej w trzech filarach: innowacyjności, terytorialnego równoważenia rozwoju i efektywności. Strategia ZIT MOF ZG jest zgodna z opisanymi w tych filarach wyzwaniami. Biorąc pod uwagę charakter i horyzont czasowy DSRK, nie ma potrzeby szczegółowo analizować poszczególnych priorytetów.

Krajowa Polityka Miejska do roku 2023 została przyjęta przez Radę Ministrów 20 października 2015r.

1. KPM ustanawia następujące cele: Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia.
2. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.
3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.
4. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji.
5. Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych.

Formuła współpracy gmin w celu realizacji ZIT w obszarze funkcjonalnym Zielonej Góry koreluje z celem 5 Założeń KPM, a cele priorytetowe Strategii ZIT MOF ZG wpisują się w cele 1, 3 i 4 KPM.

Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020

W lutym/marcu 2014 roku projekt Strategii był w konsultacjach społecznych i międzyresortowych. SRPZ to strategia ponadregionalna dla pięciu województw: zachodniopomorskiego, lubuskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego i opolskiego. Koncentruje się ona na wybranych, ponadregionalnych priorytetach, przede wszystkim w zakresie infrastruktury transportowej i energetycznej oraz gospodarki opartej na wiedzy. Spośród priorytetów ZIT MOF ZG, w największym stopniu w cele SRPZ wpisuje się P7: Sektor MŚP i innowacyjność motorami wzrostu gospodarczego obszaru funkcjonalnego.

Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Przyjęty na początku 2012 roku dokument nie jest w pełni zgodny z obecną KPZK i będzie musiał być ponownie nowelizowany. Plan wskazuje szereg problemów, w tym transportowych, dotyczących Zielonej Góry i otaczających ją gmin. W Planie brak jest delimitacji MOF obu lubuskich stolic.

W dniu 8 października 2014 Sejmik Województwa Lubuskiego przyjął uchwałę nr LIII/617/2014 o przystąpieniu do sporządzenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp. Projekt ten jest na etapie opracowywania oraz częściowego opiniowania.

Dokumenty planistyczne miast i gmin MOF ZG

Wszystkie sześć gmin MOF ZG mają lokalne strategie i plany rozwoju. Horyzont czasowy tych dokumentów, w przypadku miasta Zielona Góra i gminy Sulechów, sięga roku 2022, Świdnicy – 2020, Czerwieńska – 2018, a Zaboru i gminy Zielona Góra – 2014 roku. Cele priorytetowe Strategii ZIT MOF ZG są zbieżne z szeregiem celów tych lokalnych strategii.

Strategia Rozwoju Zielonej Góry na lata 2012-2022 wyznacza aż 18 celów i zadań strategicznych. Cele priorytetowe Strategii ZIT ZG są spójne m. in. z następującymi celami strategii miasta:

- Cel 5. Rozwój komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, budowa parkingów,
- Cel 6. Rozwój szkolnictwa ponadgimnazjalnego, w tym szczególnie zawodowego i kształcenia ustawicznego. Poprawa jakości kształcenia,
- Cel 9. Rozwój centrum Zielonej Góry – Starego Miasta,
- Cel 10. Rozwój infrastruktury otoczenia biznesu,
- Cel 13. Promocja miasta jako centrum nowoczesnego biznesu, kultury i sportu oraz tradycji winiarskich,
- Cel 14. Rozwój współpracy międzygminnej w ramach Lubuskiego Trójmiasta i Aglomeracji Zielonogórskiej,
- Cel 17. Ochrona społeczna mieszkańców.

VII. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZASADY DZIAŁANIA ZIT ZIELONEJ GÓRY

VII.1. Opis struktury organizacyjnej ZIT Zielonej Góry

1. W ramach wdrażania ZIT MOF ZG przyjmuje się wariant A (minimalny) obejmujący:
  - 1) przygotowanie Strategii ZIT w oparciu o istniejące dokumenty planistyczne i strategiczne;
  - 2) przedkładanie Strategii ZIT do pozytywnego zaopiniowania Instytucji Zarządzającej RPO oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego;
  - 3) udział w programowaniu RPO w zakresie ZIT;
  - 4) przygotowanie na podstawie zasad wyboru projektów wskazanych w Strategii ZIT propozycji szczegółowych kryteriów wyboru projektów (realizowanych w formule ZIT) i uzgodnienie ich z IZ RPO;
  - 5) wybór projektów, w tym opracowanie listy rankingowej projektów i uzgodnienie jej z IZ RPO;
  - 6) przygotowanie rocznego raportu monitoringowego na temat Strategii ZIT a następnie przekazanie tego dokumentu do oceny i zatwierdzenia Komitetowi Monitorującemu IZ RPO;
  - 7) udział w pracach/posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO, zgodnie z „Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce” (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa lipiec 2013 r.);
  - 8) zawarcie porozumienia z IZ RPO w sprawie realizacji ZIT MOG ZG;
  - 9) udział w programowaniu RPO-Lubuskie 2020 w zakresie ZIT;
  - 10) uzgadnianie z IZ RPO harmonogramu ogłaszania konkursów, szczegółowych opisów priorytetów oraz kryteriów wyboru projektów;
  - 11) opracowanie kryteriów wyboru operacji finansowanych w ramach ZIT MOF ZG;
  - 12) ocena propozycji projektów zgłoszonych do realizacji w ramach ZIT MOF ZG, pod kątem zgodności ze Strategią ZIT MOF ZG;
  - 13) przedłożenie propozycji kryteriów wyboru projektów realizowanych w ramach ZIT i uzgodnienie ich z IZ RPO.

2. Na potrzeby wdrażania Programu Działań ZIT ZG zostaną powołane następujące podmioty:
Zarząd, Przewodniczący, Sekretarz, Biuro ZIT.

Zarząd ZIT:

1. W skład Zarządu ZIT wchodzi: prezydent, burmistrzowie i wójtowie gmin tworzących MOF ZG.
2. Miasto Zielona Góra zwane dalej Liderem jest uprawnione do występowania w imieniu wszystkich gmin ZIT MOF ZG w procesie negocjacji, ustanawiania i realizacji instrumentu ZIT wobec ministerstwa właściwego do spraw rozwoju regionalnego, IZ RPO oraz innych podmiotów;

3. Lider pełni funkcję IP na zasadach wynikających z porozumienia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2014r. poz. 1146 z późn. zm.).
4. Lider realizuje zadania IP w zakresie przynajmniej wyboru projektów do dofinansowania, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku oraz Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku. Szczegółowe regulacje dotyczące zakresu realizowanych przez IP zadań i powierzonych kompetencji będą przedstawione w porozumieniu zawartym przez Lidera z IZ RPO.
5. Lider reprezentuje wszystkie gminy przed IZ RPO i ministerstwem właściwym do spraw rozwoju regionalnego jako IP w zakresie przedkładania i uzgadniania Strategii ZIT w ramach procesu pozytywnego opiniowania Strategii ZIT, w tym projektów komplementarnych, zgodnie z art. 10 Ustawy z dn. 11.07.2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2014r. poz. 1146 z późn. zm.); ;
6. Lider podejmuje decyzje w zakresie realizacji powierzonych zadań jako IP, w tym odpowiada za wybór projektów w formule ZIT;
7. Lider przedkłada IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego - zidentyfikowane w Strategii ZIT, spriorytetyzowane w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO dotyczące stopnia zgodności z celami strategii ZIT;
8. Strony porozumienia powierzają Miastu Zielona Góra kompetencje do koordynacji zadań w zakresie zarządzania ZIT w ramach zawartego porozumienia;

Zadania Zarządu ZIT:

1. Najważniejsze zadania Zarządu ZIT:
  - 1) opiniowanie strategii ZIT MOF ZG;
  - 2) akceptacja propozycji kryteriów wyboru operacji finansowanych w ramach ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zielonej Góry a przekazywanych Komitetowi Monitorującemu Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020 do zatwierdzenia;
  - 3) zatwierdzanie sprawozdania rocznego z realizacji ZIT MOF ZG;
  - 4) zatwierdzanie regulaminów podmiotów uczestniczących we wdrażaniu ZIT MOF ZG;
  - 5) udział przedstawicieli Zarządu ZIT w pracach Komitetu Monitorującego RPO Województwa Lubuskiego 2014-2020.
2. Szczegółowy zakres zadań Zarządu ZIT zostanie określony w jego regulaminie.

Uchwały Zarządu:

1. Uchwały Zarządu ZIT podejmowane będą w drodze konsensusu.
2. W przypadku braku konsensusu uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Członkowie Zarządu ZIT będą dysponować liczbą głosów zgodnie z zasadą: na każde rozpoczęte 20 000 mieszkańców gminy przypada 1 głos.
3. Ilość głosów przypadających na przedstawicieli gmin rozkłada się następująco:
  - 1) Miasto Zielona Góra – 5;

- 2) Gmina Sulechów – 2;
- 3) Gmina Zabór – 1;
- 4) Gmina Czerwieńsk – 1;
- 5) Gmina Świdnica – 1.

Przewodniczący Zarządu ZIT:

1. Przewodniczącym Zarządu ZIT jest Prezydent Zielonej Góry i realizuje swoje zadania jako Lider porozumienia i IP.
2. Przewodniczący Zarządu ZIT reprezentuje ZIT na zewnątrz.
3. Przewodniczący jest uprawniony do składania wniosków o dotację w ramach POPT.

Sekretarz ZIT:

1. Najważniejsze zadania Sekretarza ZIT:
  - 1) koordynuje funkcjonowanie Biura pomiędzy kolejnymi posiedzeniami Zarządu ZIT;
  - 2) przygotowanie porządku obrad oraz projektów uchwał na posiedzenie Zarządu ZIT;
  - 3) Sekretarz przygotowuje projekt uchwały Zarządu ZIT w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania.
2. Sekretarz ZIT jest powoływany i odwoływany decyzją Zarządu ZIT.
3. Szczegółowy zakres zadań Sekretarza ZIT zostanie określony w regulaminie Zarządu ZIT.

Biuro ZIT :

1. Biuro ZIT prowadzi obsługę merytoryczną i administracyjną w ramach ZIT.
2. Biuro ZIT funkcjonuje w ramach Urzędu Miasta Zielona Góra.
3. Pracodawcą dla osób zatrudnionych w Biurze jest Urząd Miasta Zielona Góra.
4. W zakresie realizacji zadań Biuro stosuje właściwe akty kierowania wewnętrznego Urzędu Miasta Zielona Góra.

Zadania Biura ZIT:

1. Najważniejsze zadania Biura ZIT:
  - 1) przygotowanie projektu Strategii ZIT oraz jej zmian;
  - 2) przekazanie zatwierdzonej Strategii ZIT oraz jej zmian;
  - 3) przygotowanie rocznego sprawozdania z wdrażania Strategii ZIT MOF ZG a następnie przekazanie jej Sekretarzowi ZIT;
  - 4) przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów w ramach ZIT MOF ZG we współpracy ze Stronami porozumienia oraz IZ RPO;
  - 5) przekazywanie zaakceptowanych propozycji kryteriów wraz z uchwałą Zarządu ZIT do IZ RPO w celu ich zatwierdzenia;
  - 6) obsługa procedur prowadzących do wyboru propozycji projektów;
  - 7) monitoring i sprawozdawczość z wdrażania ZIT MOF ZG;
  - 8) monitoring alokacji finansowej na realizację ZIT MOF ZG w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego; współpraca z IZ RPO;

- 9) przekazanie projektu kryteriów Sekretarzowi ZIT w celu rozpoczęcia procedury akceptacji przez Zarząd ZIT;
- 10) przygotowanie projektów uchwał Zarządu ZIT;
- 11) organizacja posiedzeń Zarządu ZIT oraz przygotowanie protokołów z posiedzeń;
- 12) obsługa Zarządu ZIT i Sekretarza ZIT;
- 13) informacja i promocja;
- 14) współpraca z IZ RPO;
- 15) wykonywanie innych czynności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania ZIT MOF ZG.

VII.2. Podstawowe procedury zarządzania ZIT

I. Procedura przygotowywania i zatwierdzania Strategii ZIT:

- 1) projekt Strategii ZIT przygotowywany jest przez Biuro i przekazywany Stronom porozumienia w celu uzgodnień;
- 2) po uzgodnieniach określonych w pkt 1 dokument poddawany jest konsultacjom społecznym oraz konsultacjom z IZ RPO i ministerstwem właściwym do spraw rozwoju regionalnego;
- 3) Strategia ZIT zostanie przyjęta przez Prezydenta Miasta Zielona Góra będącego Liderem porozumienia po uzyskaniu pozytywnej opinii Zarządu ZIT większością głosów a następnie przedłoży ją do zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i IZ RPO;
- 4) zmiany w Strategii ZIT dokonywane są zgodnie z procedurami opisanymi w Instrukcji Wykonawczej IP ZIT MOF ZG;
- 5) zatwierdzona Strategia ZIT i jej zmiany publikowane są na stronie internetowej ZIT.

II. Procedura zatwierdzania propozycji kryteriów wyboru operacji w ramach ZIT.

- 1) propozycję kryteriów wyboru projektów w ramach ZIT MOF ZG przygotowuje Biuro ZIT we współpracy ze Stronami porozumienia oraz IZ RPO;
- 2) projekt kryteriów przekazywany jest przez Biuro ZIT Sekretarzowi ZIT w celu rozpoczęcia procedury akceptacji przez Zarząd ZIT;
- 3) decyzję o akceptacji propozycji kryteriów podejmuje Zarząd ZIT;
- 4) Biuro ZIT przekazuje zaakceptowane propozycje kryteriów wraz z uchwałą Zarządu ZIT do IZ RPO w celu ich zatwierdzenia.

III. Wybór projektów w ramach ZIT MOF ZG.

- 1) wybór projektów w trybie pozakonkursowym;
- 2) przeprowadzenie procedury konkursowej.

IV. Wybór projektów w trybie pozakonkursowym.

- 1) strona porozumienia jest uprawniona do zgłaszania propozycji projektów w trybie pozakonkursowym dla wdrażania ZIT MOF ZG. Projekt wybrany w trybie pozakonkursowym musi charakteryzować się strategicznym znaczeniem dla rozwoju MOF ZG;
- 2) decyzja o umieszczeniu projektu na liście projektów wybranych w trybie pozakonkursowym jest podejmowana przez Zarząd ZIT. Następnie projekt jest zamieszczany w Strategii ZIT MOF ZG;
- 3) do procedury oceny i zatwierdzania propozycji projektów wybranych w trybie pozakonkursowym stosuje się odpowiednio procedurę jak w trybie konkursowym określoną w pkt.V.

V. Wybór projektów w ramach procedury konkursowej:

- 1) IZ RPO ogłasza nabór propozycji projektów, które mogą uzyskać dofinansowanie ze środków ZIT MOF ZG.
- 2) IZ RPO przeprowadza weryfikację wstępną / ocenę formalną wniosków / ocenę merytoryczną wniosków zgodnie z procedurami IZ RPO, a następnie przekazuje do Biura ZIT MOF ZG **wnioski**, które pozytywnie przeszły ww. weryfikację;
- 3) Biuro ZIT dokonuje oceny pod kątem zgodności ze Strategią ZIT MOF ZG;
- 4) Wynik oceny przekazywany jest przez Biuro ZIT Sekretarzowi ZIT w celu rozpoczęcia procedury utworzenia listy rankingowej projektów oraz listy projektów wybranych do dofinansowania.
- 5) Lider ZIT zatwierdza listy wniosków pozytywnie i negatywnie ocenionych w zakresie kryteriów zgodności i stopnia zgodności ze Strategią ZIT MOF ZG, listę rankingową projektów oraz listę projektów wybranych do dofinansowania. Lider przekazuje zatwierdzone listy do Biura ZIT;
- 6) Biuro ZIT przekazuje listy projektów do IZ RPO.

VI. Sprawozdanie roczne z wdrażania Strategii ZIT MOF ZG

1. Projekt **rocznego sprawozdania z wdrażania Strategii ZIT MOF ZG** jest przygotowywany przez Biuro ZIT, a następnie przekazywany Sekretarzowi ZIT.
2. Sekretarz przygotowuje projekt uchwały Zarządu ZIT w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania.
3. Po zatwierdzeniu przez Zarząd ZIT, Biuro Zarządu ZIT przekazuje sprawozdanie wraz z uchwałą Zarządu ZIT do IZ RPO.

VII.3. Kryteria wyboru projektów w ramach ZIT MOF Zielonej Góry

Kryteria wyboru projektów w ramach ZIT MOF ZG zostały zaproponowane przez IP ZIT MOF ZG. Ich kształt został wypracowany w drodze konsultacji z IZ RPO-L2020 i z ministerstwem właściwym ds. rozwoju regionalnego. Ostatecznie, kryteria zostały przyjęte Uchwałą Nr 11/KM RPO-L2020/2015 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przyjęcia kryteriów oceny strategicznej projektów w ramach Poddziałiań Zintegrowanych

159

